



# AIZKRAUKLES NOVADA PAŠVALDĪBA AIZKRAUKLES NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90000074812

Lāčplēša iela 1A, Aizkraukle, Aizkraukles novads, LV – 5101, tālrunis 65133930, fakss 65133934, e-pasts: dome@aizkraukle.lv

Aizkraukles novada Aizkrauklē

APSTIPRINĀTA  
ar Aizkraukles novadadomes  
2015.gada 30.jūnija sēdes  
lēmumu Nr.134 (protokols Nr.7, 21.§)

## AIZKRAUKLES NOVADA PAŠVALDĪBAS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS PROGRAMMA

*Izdota saskaņā ar  
Bērnu tiesību aizsardzības likuma  
66.panta pirmo daļu;  
Likuma „Par pašvaldībām”  
15.panta pirmās daļas 23.punktu un 41.panta 2.punktu*

### I. Vispārīgie noteikumi

1. Bērns ir persona, kura nav sasniegusi 18 gadu vecumu un, kura ir fiziski un intelektuāli nenobriedusi, izņemot tās personas, kuras saskaņā ar likumu izsludinātas par pilngadīgām.
2. Bērnam, kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai, ir nepieciešama īpaša aizsardzība un gādība.
3. Aizkraukles novada pašvaldības (turpmāk - pašvaldība) Starpinstitucionālā komisija ģimenes lietu jautājumos koordinē un pārrauga Bērnu tiesību aizsardzības likuma un citu bērnu tiesību aizsardzību regulējošo normatīvo aktu ievērošanu pašvaldības teritorijā.

### II. Programmas mērķis un uzdevumi

4. Šī programma ir dokuments, kura mērķis ir bērnu tiesību un interešu ievērošanas nodrošināšana pašvaldības teritorijā, sekmējot bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanu, kā arī īstenojot mērķtiecīgus pasākumus bērnu tiesību aizsardzības jomā.
5. Programmas uzdevums ir veicināt pašvaldībā pieejamo resursu izmantošanu, nodrošināt informācijas apmaiņu un atbildīgo iestāžu sadarbību sekojošās jomās:
  - 5.1. bērna pamattiesības un pienākumi;
  - 5.2. bērns un ģimene;
  - 5.3. ārpusģimenes aprūpe;
  - 5.4. bērns un viņa dzīves vide;
  - 5.5. izglītība, kultūra, sports, interešu izglītība, brīvā laika pavadīšanas iespējas;
  - 5.6. vecāku izglītošana;
  - 5.7. veselības aprūpe, sociālā aizsardzība.

### III. Bērna pamattiesības un pienākumi, to nodrošinājums

6. Bērna pamattiesības un pienākumus nosaka Bērnu tiesību aizsardzības likums.
7. Starpinstitucionālās sadarbības modelis bērnu tiesību aizsardzības jomā Aizkraukles novada pašvaldībā nosaka darbības institūciju sadarbībai bērnu un ģimeņu problēmu risināšanā,

nodrošinot Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktos bērnu tiesību un interešu aizsardzības pasākumus.

8. Aizkraukles novada pašvaldības izglītības pārvalde:
  - 8.1. risina obligātās izglītības apguves jautājumus;
  - 8.2. pārrauga mācību un audzināšanas procesu;
  - 8.3. speciāliste bērnu tiesību aizsardzības jautājumos koordinē starpinstitucionālo sadarbību bērnu tiesību aizsardzības jautājumos; koordinē skolēnu neattaisnoto stundu kavējumu uzskaiti, to iemeslu izpēti un analīzi; veic apmeklētāju pieņemšanu, organizē iesniegumu izskatīšanu bērnu tiesību aizsardzības jautājumos.
9. Izglītības iestāžu psihologi un sociālie pedagogi nodrošina nepieciešamo atbalstu bērnam krīzes situācijās, kā arī veic izglītojošu darbību izglītības iestādēs. Likumpārkāpumu profilakses darba organizāciju veic skolu sociālie pedagogi, kuri sadarbībā ar bērnu vecākiem, pēc nepieciešamības bērniem iekārto profilakses lietas un izstrādā sociālās korekcijas programmas.
10. Aizkraukles novada bāriņtiesa:
  - 10.1. aizstāv bērna personiskās un mantiskās intereses un tiesības;
  - 10.2. izskata iesniegumus un sūdzības, to skaitā iesniegumus un sūdzības par vecāka, aizbildņa, aizgādņa vai audžuģimenes rīcību;
  - 10.3. piedalās lietas izskatīšanā tiesā un sniedz atzinumu, ja likums nosaka, vai tiesa atzīst, bāriņtiesas piedalīšanos lietas izskatīšanā par nepieciešamu;
  - 10.4. informē pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un, kurām nepieciešama palīdzība;
  - 10.5. sniedz palīdzību bērnam, kurš pēc palīdzības vērsies bāriņtiesā;
  - 10.6. Kriminālprocesa likumā noteiktajos gadījumos pārstāv bērnu kriminālprocesā;
  - 10.7. informē vecāku, aizbildni vai audžuģimeni par personas sodāmības faktu un iespējamo apdraudējumu bērnam;
  - 10.8. pārstāv audžuģimenē ievietota bērna personiskās un mantiskās intereses un tiesības.
11. Aizkraukles novada sociālais dienests:
  - 11.1. sniedz sociālos pakalpojumus vai organizē to sniegšanu ģimenēm ar bērniem, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, saskaņā ar „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu”;
  - 11.2. nodrošina sociālo darbinieku pakalpojumus, lai sniegtu un organizētu psihoemocionālu palīdzību ģimenēm ar bērniem, izmantojot savus resursus un nepieciešamības gadījumā piesaistot citus pakalpojuma sniedzējus.
12. Starpinstitucionālā komisija ģimenes lietu jautājumos:
  - 12.1. analizē stāvokli bērnu tiesību nodrošināšanā un pieņem nepieciešamos lēmumus atbilstoši normatīvo aktu prasībām, sadarbojoties ar atbildīgajām institūcijām;
  - 12.2. koordinē institūciju sadarbību, sniedzot nepieciešamo palīdzību ģimenēm, kurās nav pietiekami nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana;
  - 12.3. koordinē Aizkraukles novada pašvaldības institūciju un amatpersonu darbu ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem un viņu ģimenēm;
  - 12.4. palīdz risināt problēmjautājumus ģimenēm, kurās konstatēta vardarbība pret bērnu;
  - 12.5. koordinē preventīvo pasākumu organizēšanu pašvaldības institūcijās, kuras ir atbildīgas par bērnu tiesību ievērošanas nodrošināšanu, izglītošanu un audzināšanu.

#### **IV. Bērns un ģimene**

13. Pašvaldība atbalsta ģimenes un sniedz tām palīdzību:
  - 13.1. ģimenēm ar bērniem gan sociālo apstākļu risināšanā, gan izglītošanā;
  - 13.2. trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm, atbilstoši Aizkraukles novada domes 2013.gada saistošajiem noteikumiem Nr.2013/31 „Par sociālās palīdzības pabalstiem Aizkraukles novadā”;
  - 13.3. pakalpojumus, kuri veicina bērna pilnveidošanos un palīdz ģimenei bērna audzināšanā;

- 13.4. nepieciešamības gadījumā sniedz informatīvu atbalstu, psiholoģisku palīdzību, sadarbojoties ar izglītības iestāžu psihologiem vai sociālo darbinieku ģimenei ar bērniem;
- 13.5. nodrošina skolēnu ēdināšanas pakalpojumu apmaksu saskaņā ar Aizkraukles novada domes lēmumiem „Par ēdināšanas maksu Aizkraukles novada pašvaldības izglītības iestādēs”;
- 13.6. apmaksā skolēnu transporta izdevumus, saskaņā ar 2013.gada saistošajiem noteikumiem Nr.2013/1 “Kārtība, kādā Aizkraukles novada pašvaldība kompensē transporta izdevumus izglītojamajiem pašvaldības izglītības iestādēm”.
14. Preventīvo darbu ar bērniem nodrošina izglītības iestādes, bērnu un jauniešu centrs, policija, nevalstiskās organizācijas u.c. institūcijas.

#### **V. Ārpusģimenes aprūpe**

15. Ārpusģimenes aprūpi bērnam nodrošina:
  - 15.1. aizbildnis;
  - 15.2. audžuģimene (līdz laikam, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai tiek adoptēts, vai tiek nodibināta aizbildnība);
  - 15.3. ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija.
16. Bērna aprūpe audžuģimenē, aizbildņa ģimenē vai institūcijā iespējama pēc vecāku lūguma, ja viņi slimības dēļ nevar bērnu aprūpēt.

#### **VI. Bērns un viņa dzīves vide**

17. Pašvaldība nodrošina tīru, nepiesārņotu vidi.
18. Izglītības iestādes mācību procesā iekļauj vides aizsardzības tēmas un popularizē veselīgu dzīves veidu.
19. Bērnu un jauniešu centrs realizē neformālās izglītības nodarbības, lai bērni ārpus mācību stundām būtu nodarbināti atbilstoši viņu interesēm un būtu pasargāti no negatīvas sociālās vides ietekmes.
20. Biedrība „Vecāki Aizkrauklei” iesaistās vides veidošanā bērnu pilnīgākai garīgajai, fiziskajai, pilsoniskajai attīstībai un izaugsmei.

#### **VII. Izglītība, kultūra, sports, interešu izglītība, brīvā laika pavadīšanas iespējas**

21. Aizkraukles novada pašvaldība nodrošina iespējas iegūt izglītību atbilstoši katra spējām:
  - 21.1. pirmsskolas izglītojošo un audzinošo darbību trīs pirmsskolas izglītības iestādēs (tai skaitā specializētajā pirmsskolas izglītības iestādē „Saulīte”) un vienā pirmsskolas grupā.
  - 21.2. vispārējo pamatizglītību divās sākumskolās un trīs vispārējās vidējās izglītības iestādēs.
  - 21.3. vispārējo vidējo izglītību trīs vispārējās vidējās izglītības iestādēs.
  - 21.4. pašvaldības vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības iestādēs nodrošina iespēju apgūt vispārējo izglītību izglītojamajiem ar iegūtiem vai iedzimtiem funkcionāliem traucējumiem, atbilstoši attīstības traucējumu veidam, spējām un veselības stāvoklim.
  - 21.5. profesionālās ievirzes izglītību nodrošina trīs profesionālās ievirzes izglītības iestādes (sporta, mūzikas un mākslas skolas).
22. Pašvaldība, papildus valsts finansējumam, nodrošina apmaksu gan mācību grāmatu, gan mācību līdzekļu iegādei.
23. Aizkraukles Profesionālā vidusskola īsteno vidējās un profesionālās izglītības iegūšanu programmu apgūšanu.
24. Aizkraukles Pilsētas bērnu un jauniešu centrs, kura darbības mērķis ir bērnu un jauniešu prasmju, spēju attīstīšana un pozitīvo attieksmju veidošana atbilstoši viņu vecumam, interesēm un vajadzībām, īsteno daudzpusīgas interešu izglītības programmas un sniedz metodisku

atbalstu izglītības iestāžu interešu izglītības programmu īstenošanā, kā arī organizē bērniem vasaras un sporta aktivitātes.

25. Pašvaldība nodrošina ar resursiem (sporta centrs, stadions, ielu vingrošanas laukums, sporta zāles, bērnu rotaļu sporta laukumi un aktivitāšu laukumi), kas dod iespēju bērnu un jauniešu pilnvērtīgai fiziskajai attīstībai, veselības nostiprināšanai, saturīgai brīvā laika pavadīšanai.
26. Izglītības iestādes, sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru, sniedz karjeras izglītību.
27. Aizkraukles sociālais dienests plāno un īsteno izglītojošas brīvā laika pavadīšanas dažāda veida nodarbības sociālā riska grupas bērniem, jauniešiem.
28. Pašvaldības kultūras namos bērniem un jauniešiem tiek nodrošinātas tautas deju nodarbības, pilnveidojot un attīstot savus talantus, saskarsmes spējas, veicinot tradicionālās kultūras saglabāšanu un attīstīšanu.

### **VIII. Vecāku izglītošana**

29. Pašvaldības institūcijas, nevalstiskās organizācijas un kristīgo konfesiju draudzes organizē vecāku atbalsta grupas un vecāku izglītošanu, īpaši ģimenēm, kurās novērotas problēmas bērnu audzināšanā.
30. Sociālais dienests sniedz atbalstu jaunajām ģimenēm projekta ietvaros notiekošajās izglītojošajās nodarbībās „Nav citas ieiešanas nākotnē kā caur bērniem”.
31. Aktīvu darbību vecāku izglītošanā veic biedrība „Vecāki Aizkrauklei”.

### **IX. Veselības aprūpe, sociālā aizsardzība**

32. Pašvaldībā medicīniskos pakalpojumus nodrošina Aizkraukles medicīnas centra ģimenes ārstu prakses u.c. speciālisti, nepieciešamības gadījumā ātrā medicīniskā palīdzība.
33. Vispārējās izglītības iestādēs izglītojamajiem ir nodrošināts atbalsta personāls: medmāsa, sociālais pedagogs, psihologs, logopēds, speciālais pedagogs, fizioterapeits un citi speciālisti.
34. Aizkraukles novada izglītības pārvaldē darbojas pedagoģiski medicīniskā komisija.

### **X. Nobeiguma noteikumi**

35. Grozījumus šajā programmā iesniedz Starpinstitucionālā komisija ģimenes lietu jautājumos, sadarbībā ar programmā iesaistītajām institūcijām, tos apstiprina ar Aizkraukles novada pašvaldības lēmumu.

Sēdes vadītājs,  
domes priekšsēdētājs

L.Līdums